

ชายและหญิง

—— 共濟莊要略 ——

W.M. 10428

พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์อักษรนิติ บางขุนพรหม

มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

กรมตำรา กระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรประถมศึกษาสามัญ

ชายและหญิง

(จากประมวลศึกษากา ๒)

พิมพ์ครั้งที่สอง ๑๐๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๖๗

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๖ สตางค์

พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์อักษรนิติ บางขุนพรหม

มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

บัญชีเรื่อง

— ๗๕๖ * ๕๕๖ —

	หน้า
หลักสูตรประถมศึกษา (ชาย) สำหรับแบ่งเรียน ๔ หรือ ๕ ปี	๑
(ก) วิชาที่บังคับให้สอน	๑
วิชาสามัญ	๑
วิชาวิสามัญ	๑ ๓
(ข) วิชาที่ไม่บังคับให้สอน	๑ ๖
อัตราเวลาเรียนชั้นประถมศึกษา (ชาย)	๑ ๘
หลักสูตรประถมศึกษา (หญิง) สำหรับแบ่งเรียน ๓ ปี	๑ ๙
วิชาสามัญ	๑ ๙
วิชาวิสามัญ	๑ ๙
อัตราเวลาเรียนชั้นประถมศึกษา (หญิง)	๑ ๙

— ๗๕๖ * ๕๕๖ —

หลักสูตร ประถมศึกษา (ชาย)

สำหรับแบ่งเรียน ๔ หรือ ๕ ปี

(ก) วิชาที่บังคับให้สอน

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ได้สอนวิชานี้	รายการ ที่ ต้อง สอน
วิชาสามัญ ๑. จรรยา	ให้เป็นการกล่อมเกลา อัธยาศัยใจคอ ฝึกหัดให้ เป็นคนมีนิสัยเรียบร้อย เพื่อ โตขึ้นจะได้เป็นพลเมืองที่ รู้จัก แสวงหา อาชีพ ใน ทางชอบ การฝึกสอนนั้น ไม่ใช่ แต่สอนให้รู้แล้ว สักแต่ รู้ไม่ประพฤติให้เป็นไป ตามรู้ ต้องฝึกให้	๑. ให้มีนิสัย ชื่อ ตรงและ จริงใน การงาน ทั้งปวง ๒. มีจิต อารี เมื่อ แผ่คิดถึงประโยชน์ของ หมู่คณะมากกว่าประโยชน์ ของบุคคลหรือประโยชน์ ของตน ๓. มีใจ งามกล้า หาญ แต่อ่อนน้อมสุภาพ

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ให้สอนวิชานี้	รายการที่ต้องสอน
	ประพจน์ได้จริง ๆ จึงจะ ครบองค์ของการฝึกสอน ความสำเร็จของการสอน จรรยา นั้น อยู่ที่ ประพจน์ ได้ ไม่ใช่ อยู่ที่ เป็น แต่รู้	เรียบร้อย ๔. กตัญญู กตเวที รู้คุณบิดา มารดา ครูอา จารย์ พระมหากษัตริย์ และผู้อื่น ตลอดจนถึง หมู่ คณะและบ้านเมือง รัก และพยายามสละของคุณผู้ มีคุณตลอดจนคิดช่วยเหลือ บำรุงหมู่คณะ และชาติ บ้านเมืองให้เจริญ ๕. มีขันสัด คือ พอดี ไม่ สุรุ่ยสุร่าย และไม่ ตระหนี่ในส่วนการใช้จ่าย รู้จักยอมจำนน แต่ที่ควร และเท่าที่ควร ใน ส่วน การสั่งเสียไม่โลก รู้

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ได้สอนวิชานี้	รายการที่ต้องสอน
๒. ภาษาไทย	 หนังสือ เพียงให้รู้จัก ใช้ คืออ่านเขียนสำหรับ ทำกิจธุระของตนให้สำเร็จ	อบรมในการเสพ ๖. เพียร ขยัน ทำ งานทำประโยชน์ทดแทน สมบัติของโลกซึ่งตนต้อง กิน และใช้ให้หมด เปลืองไป ทำตนให้เย็น ประโยชน์อยู่เสมอ ไม่ ปล่อยเวลาและอายุให้ เปลืองไป โดยหา ประโยชน์มิได้ วิธีสอนควรอาศัยพระ ศาสนาและพระบรมราโช วาท ปลุกใจเสียอย่าเย็น เครื่อง ชักจูง ให้อ่านเขียนได้ถูกต้อง เสมอ ขบ แขนเขียนเร็ว เล่ม ๑ หรือประถม ๓ ก

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการ ที่ให้ สอน วิชา นั้น	รายการ ที่ ต้อง สอน
	ประโยชน์ได้ <u>ภาษา</u> ให้สามารถแสดงความรู้สึกของตน เรียบเรียงเป็นคำพูดหรือเขียนลงเป็นหนังสือให้ได้เพื่อถ้อยกระถวนความเหตุผล ตัน ปลายให้คนอื่นเข้าใจได้ถูกต้อง กับ ประสงค์ ให้ วิชาหนังสือ ซึ่งได้เรียนแล้วนี้เป็นเครื่อง ทำให้ปัญญาแตก และให้เกิดความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้นไปในภายหน้าโดยถือเอาหนังสือและการอ่านเป็นครุสืไป	ขบเล่ม หรือแบบเรียนอื่น ๆ อันเทียบได้เพียงกับการอ่านออกเสียงนั้นให้อ่านอย่างเสียงพูดแต่ระวังให้ชัดถ้อยชัดคำให้ผู้ฟัง ฟังเข้าใจได้ความ กับอีก อย่างหนึ่งให้อ่านในใจเพื่อความที่อ่านนั้นได้ถวญ ต้องใช้แบบ สอน อ่านง่าย ๆ ที่เหมาะสมแก่ชั้น นิสิตไม่ต่ำกว่า ชั้น ๑ เล่ม แบบสอนอ่านนั้น ๆ ต้องเลือกแต่ที่ ปราศจากโทษ คืออย่าให้เป็นเรื่องซึ่งระพาให้ใจเด็กเสีย หรือที่จะ

วิชา	ความ มุ่งหมาย ในการ ที่ให้ สอน วิชา	รายการ ที่ ต้อง สอน
		โน้มน้าวนักเรียนได้ไปหาทางผิด หรือ ที่จะชักให้เกิด ความ เชื่อ หน้ายในการ อ่าน หนังสือ การเขียนนั้นต้อง หักลาย มือให้เขียนเรียบไม่แต่แรก ไม่ว่าหัดหรือบรรจง ทั้งต้องให้สะอาดและไม่ตกหล่น แต่ห้ามมิให้หัดเขียน อย่าง กัดจริต เช่น ให้สวไปไปข้างหน้าและลากหางยาวเพื่อยกเว้นส่วนจนจรู้งรัง ส่วนตัวสระกดนั้นในคำสามัญที่ไม่ ยากให้ เขียนได้ ถูกต้อง

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการ ที่ให้ สอน วิชา นี้	รายการ ที่ ต้อง สอน
๓. เลข	เพื่อให้สามารถคำนวณ กิจการที่ง่าย ๆ อันต้อง ใช้ กัน อยู่ตามบ้านเรือน มี ทำบัญชี เงิน หรือ คณิต ราคา ของ เป็นต้น ให้ สำเร็จ ประโยชน์ และ ให้ พอใช้ ในการค้าขายแลกเปลี่ยน อย่างง่าย ๆ ได้ กับให้เป็นเครื่องฝึกหัด	การแต่งนั้นให้สามารถ เล่าเรื่องใด ๆ ซึ่งไม่ยาก นัก ด้วยพูดและด้วยเขียน ใช้ถ้อยคำให้ถูกต้อง ใช้ ประโยคอย่างง่าย ๆ อย่า ให้สับสนวนเวียน ให้ผู้ ฟังเข้าใจได้ชัดเจน ก. จำสูตรทั้ง ๑๒ แม้ หรือมากกว่านั้นให้ขึ้นใจ จำมาบรรยายอย่างที่ต้อง ใช้ อยู่ตามธรรมดา ข. คณิต โจทย์ ขวดย ลข คุณ หาวในใจ อย่าง ง่าย ๆ และ คอย ปาก เปล่าได้รวดเร็ว จำนวน เพียงภายใน ๒๔

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการ ที่ให้ สอน วิชา นั้น	รายการ ที่ต้อง สอน
	ความคิดให้เฉียบแหลม รวดเร็ว ชื่น ค่อย	ค. ทำเลข บวก ลบ คูณ หาร ยาว หาสั้น ได้จำนวนเลขไม่สู้มากนัก ง. บวกและลบคูณหาร มาตราเงิน และ มาตรา เมตริกอย่างง่าย ๆ เช่น กับมาตรา วัด มาตรา ซึ่ง ยอมให้ ใช้ลูกคิดแทน ได้ วิธีสอนให้พูดเป็นประโยค ได้ความถูกต้องตามความ เป็นจริง ทั้ง สั้น จ. ทำบัญชีการค้าขาย อย่างง่าย ๆ ทำใบสำคัญ รับ เงิน และ ราย การ รับ และ ส่ง สิ่ง ของ

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ให้สอนวิชานี้	รายการที่ต้องสอน
๔. ความ รู้เรื่อง เมือง ไทย	เพื่อให้รู้จักบ้านเมือง ของตัวเองว่า เป็นอย่าง ไร ไฉนจึงได้ตั้งหลักฐาน เป็นบกแผ่นแผ่นดิน ได้ เพื่อจะได้เกิดความรัก ชาติบ้านเมือง และ ศรัทธาในชาติบ้านเมือง โดยตั้งตัวไว้ให้เป็นพล เมืองที่	ก. ให้รู้ วิชาภูมิศาสตร์ พอเป็นการเบิกหูเบิกตา กับ ภูมิศาสตร์ สยาม พอเข้าใจพงศาวดารของ ประเทศ สยาม ทั้งสมัย ใหม่และ สมัยเก่า ข. ให้รู้ พงศาวดาร ไทยย่อของ ชาติไทยว่า เกิดขึ้นมาแต่ไหน รวบรวม กันเข้าอย่างไร ต้อง แข่งขันสู้รบกับใครบ้าง แล้วเปลี่ยนมาโดยลำดับ เวลา จนกระทั่งเป็น หลักฐานตั้งปรากฏในทุก วันนี้ อย่างไร ค. ให้รู้ ภูมิวิภาคของ

วิชา	ความ หมาย ในการ ที่ให้ สอน วิชา ^๕	รายการ ที่ ต้อง สอน
		บ้านเมืองในเวลานั้นแต่โดย สังเขป คือรู้ว่า พระเจ้า แผ่นดินคืออะไร กระทรวง มหาดไทย กระทรวงนคร บาลมีไว้ทำไม โรงเรียน มีทำไม ทหารมีไว้ทำไม โรงเรียนมีไว้ทำไม สมุห เทศาภิบาล ผู้ว่าราชการ จังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คืออะไร ราษฎร จะต้องเชื่อฟังคำ ของหัวหน้า เหล่านี้รวม เรียกว่า เทศาภิบาล อย่าง ไร ถึงนั้น^๕ ดัน หัวข้อทั้ง๓แผนกเหล่านี้ นี้ต้อง สอนให้ ผู้เรียนเข้าใจ

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ได้สอนวิชานี้	รายการที่ต้องสอน
๕. การรักษาทัว	เพื่อให้รู้จักปฏิบัติตนให้เป็นคนมีร่างกายแข็งแรง และ รักษาชีวิตให้เป็นไปโดยสุขสวัสดิ์ยืนยาว การฝึกสอนวิชานี้ไม่ใช่แต่เพียงสอนให้รู้ไว้	ใจและได้ความรู้ว่า ทำไม ประเทศ สยาม จึง ตั้ง มีนเป็นชาติบ้านเมืองที่สำคัญขึ้นได้ เพื่อจะได้ผลสำเร็จดัง ที่กล่าวไว้ในความมุ่งหมายของการสอน ขอให้นักเรียนเขื่อน่ายเพราะต้องใช้ความจำมากนัก ก. ให้รู้จักสิ่งจำเป็นสำหรับเลี้ยงร่างกาย ได้แก่ อาหารที่เราบริโภค อากาศที่เราหายใจ การออกกำลังกาย สำหรับ รักษาความปรกติของร่างกาย และ ประพฤติตนแต่ให้

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ได้สอนวิชานี้	รายการที่ต้องสอน
	เท่านั้น ต้องให้ฝึกปฏิบัติ จนเป็น ประโยชน์แก่ตน ซึ่งต้องฝึกให้เคยไปเสีย แต่เล็ก ๆ 	ทางที่เป็นคุณแก่ร่างกาย และ ปราศจากโทษ ข. ให้รู้จักสุขภาพ แห่งการกินอยู่ ตลอดจน เครื่องใช้และ เบ้าเรือน ที่อาศัยนั้น เพื่อป้อง กันคนและ หมู่ คณะให้ ปราศจากความไข้เจ็บ ค. ให้รู้จักส่วนของ ร่างกายบางอย่างที่สำคัญ เช่น คับ ปอด หัวใจ เลือดและ เนื้อเป็นต้น ว่า มีหน้าที่อย่างไร พอ เป็นเครื่องช่วยให้ ปฏิบัติ ร่างกาย ถูกต้อง

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ได้สอนวิชานั้น	รายการที่ต้องสอน
๒. วาดเขียน	เพื่อฝึกความสังเกต และให้รู้จักแสดงภาพ สังเกต ของ คน ด้วย รูป เขียน	หัดเขียนรูปจากของ จริง จะใช้แบบข้างก็ได้ ให้เหมาะแก่ความรู้ของ เด็ก และให้ยากขึ้นเป็น ลำดับ
๑๖. วิชา ลูกเสือ	เพื่อให้เกิดฝีมือและ ความรู้ในกิจธุระสามัญ ซึ่งทุกคนควรรู้สำหรับ จะได้รักษาตัวให้รอดพ้น จากอันตราย และความ ยากลำบากต่าง ๆ เมื่อ ถึงคราวเข้าที่กักกัน	หัดวิชาลูกเสือให้ฝึก ฝีมือ และความว่องไว ไหวพริบ ทั้งนี้คือ ๑. การปฏิบัติเล็ง คนเช่นหุงต้มอาหาร เย็บ ชุดเครื่องนุ่งห่ม ทำที่ พักอาศัยสำหรับตนเอง ในที่กักกันเช่นนี้ ๒. ช่วยเหลือผู้อื่นให้ พ้นอันตราย เช่นเมื่อ ถูกยากเจ็บเช่นนี้

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ได้สอนวิชานี้	รายการที่ ต้อง สอน
วิชาสามัญ ๘. วิชา อาชีพ	 เพื่อให้นักเรียนทุกคน เมื่อ ออก จาก โรงเรียน	๓. ให้ฉลาดในการ สังเกตและ สืบรวจทาง ไม่หลงทางในเวลาแปลก ดิน ฯลฯ ๔. หัดให้สามารถ สอดใส่ได้ ตาม หลักสูตร ลูกเสือ ๕. ฝึกซ้อมกำลังกาย ให้บริบูรณ์แข็งแรงตาม ความ เจริญ แห่ง วัยโดย ให้ มีการหัดกระโดด คืบคลานปีนหาสติกส์ และ การเล่น ที่เป็นประโยชน์

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ให้สอนวิชานี้	รายการที่ ต้อง สอน
ก. ศักตกรรม	แล้วมีวิชาหาเลี้ยงชีพ ในทางใดทางหนึ่งเหมาะ แก่คุณานุรูปและท้องถิ่น ที่ตน อยู่ ถ้าเป็นทำเลที่มีศักต กรรมก็ให้มีความรู้ใน ทาง ศักตกรรม	ให้มีความรู้ พหุ หา เลี้ยงชีพได้ในวิชานี้
ข. กสิกรรม	ถ้าเป็นทำเลที่เหมาะสม แก่ กสิกรรม ก็ ปลูก ความรักในส่วนนี้ให้เกิด ขึ้นในนักเรียนทุกคน และ ให้มีความรู้ พหุ ทำได้ เพื่อว่าเมื่อนักเรียนออก จากโรงเรียนแล้วจะได้พอ ใจที่จะหาเลี้ยงชีพทาง นี้	ให้ความรู้ในการเพาะ ปลูกเหมาะแก่ทำเลที่ตน อยู่ วิชา นี้สำหรับโรง เรียน นอก เมือง

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ได้สอนวิชานี้	รายการที่ต้องสอน
ก. พนิชย กรรม	ถ้าเห็นทำเลที่ราษฎร พอจะหาเลี้ยงชีพในทาง พนิชย กรรม ก็ให้มี ความรู้และรักในทางนั้น ใน ๓ ประเภทนี้ให้เลือก เอา ประเภทใด ประเภท หนึ่ง แต่อย่างเดียว	ให้มีความรู้ในการ ค้าขาย อย่างง่าย ๆ รู้ จักทำบัญชีอย่างง่าย ๆ นอกจากนี้ให้อบรม ใช้วิชาพิเศษ ตาม ข้อ บังคับ ลักษณะปกครอง ลูกเสือ พ.ศ. ๒๔๖๑ หมวดที่ ๑๐ ข้อ ๗๒

การเลือกวิชาสอน เมื่อมีเวลาเหลือก็ยกไปเพิ่มเติม
ทางวิชาอื่นๆ ได้

(ข) วิชาที่ไม่บังคับให้สอน

ยอมให้เลือกสอนได้ตาม สามารถ

๑. วิทยาศาสตร์

ความมุ่งหมาย คือ จะ หักได้ เกิด
รู้จัก สังเกตสิ่งที่เกิดขึ้น เป็น อยู่ และ
แปรไปโดยธรรมชาติ ให้เกิดความเอา
ใจใส่ใน การ ที่ จะ สังเกต วัตถุและ เครื่อง
ใช้รอบข้าง ทดลองให้เข้าใจวิธีที่สิ่ง
นั้น ๆ เกิดขึ้นและแปรไปเอง หรือที่
คนเราทดแต่งเปลี่ยนแปลงไปให้เห็นว่าสิ่ง
เหล่านี้เกี่ยวข้องกับตัวเราอย่างไร ถ้าหิย
ถูกทำถูกก็ ย่อมเกิด ประโยชน์แก่ มนุษย์
ถ้า รู้ไม่ถึงหิยผิดทำผิดก็ อาจให้เป็นเหตุ
เกิดขึ้นตรายได้

วิธี สอน นั้น คือ ให้เลือก สอน ด้วย
สัตว์บ้าง พืชบ้าง วัตถุบ้าง ล้วนแต่
เขาของจริง มา สอน เป็นการ เรียน
จากธรรมชาติ รวมไม่ต่ำกว่า ๒๐ อย่าง
หักให้ใช้ตาสังเกตและ หักความคึกให้คิด

แล้วถามให้ตอบตามความสังเกตและความ
คิดให้เห็น ว่ามีความรู้เกิดขึ้นใหม่ในสิ่ง
นั้น ๆ

๒. ขับร้อง

ความมุ่งหมาย คือ จะให้ได้
ประโยชน์ทางทำใจให้เบิกบาน เพราะ
ใจย่อมเป็นใหญ่สำหรับกิจการทั้งปวง ถ้า
ใจไม่ผ่องใส จะ ประกอบ กิจการ อันใด
ก็ยากที่จะให้ดีได้ เหตุฉะนั้น การขับ
ร้อง จึง ควรฝึกหัดไว้ใช้เป็นเครื่อง ฟอกใจ
ให้บริสุทธิ์ได้ก็ อย่างหนึ่ง กับฝึกหัดให้
รู้จักรัก ความ ประณีตและไพเราะ ด้วย

วิธีสอน คือ หัดร้องเพลงเพราะ ๆ
ง่าย ๆ ที่พอ สอนได้ เช่นบท ดอกสร้อย
เป็นต้น

หมายเหตุ

การ สอนไล่ใน ส่วนวิชาที่ยังคับ จะ
สอนให้คะแนนเรียง ตัว แต่ส่วนวิชาที่
ไม่บังคับ จะ สอนให้คะแนน เทียบ ส่วน ร้อย
รวม ทั้ง ต้น

อัตราเวลาเรียนชั้นประถมศึกษา (ชาย)
กำหนดไว้พอให้เป็นทางสำหรับให้ผ่อนผันสั้นยาวได้
ด้วยได้อนุญาตของเจ้าพนักงาน

วิชา	จำนวน ชั่วโมง ที่ ต้อง เรียน ใน รอบ ปี ๑ ปี				
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
ขรรษา	๑.๐๐	๑.๓๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐
ภาษาไทย	๑๒.๓๐	๑๒.๐๐	๑๑.๕๐	๓.๐๐	๓.๐๐
เลข	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐
ความรู้เรื่องเมืองไทย	๓.๐๐	๓.๐๐	๒.๒๐	๑.๐๐	๑.๐๐
การ วิชา ตัว	๑.๓๐	๑.๓๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐
วาดเขียน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐
วิชาอนุบาล	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐
หัตถกรรม	}	}	๒.๐๐	๑.๕๐	๑.๕๐
กสิกรรม					
พลศึกษา					
รวมเวลา	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐

สวดคัมภีร์สาร สรรเสริญพระบารมี ประชุมสังฆาน
 และ วิชาอื่น ๆ ที่ไม่ได้บังคับให้สอน ใช้เวลาเป็นครั้งคราว
 การฝึกหัดลูกเสือ ที่ต้องไปฝึก หรือ แรมคืน ที่อื่น ๆ ให้
 เป็นเวลาพิเศษ และ ตรวจการ แรมคืน เช่นนี้ ในฤดูฝน.

หลักสูตรประถมศึกษา (หญิง) สำหรับแบ่งเรียน ๓ ปี

วิชา	รายการ ที่ ต้อง สอน
๑. วิชาสามัญ	อย่างเดียวกันกับหลักสูตรประถมศึกษา (ชาย) เว้นแต่วิชา ลูกเลือนั้นให้ เลือก สอนแต่เฉพาะ ที่สมควร แก่ หญิง
๒. วิชาวิสามัญ	ให้ เลือกวิชาอย่างหนึ่งซึ่ง เป็นทางถนัดของ หญิง เช่น เย็บปักถักร้อย หรือ การ ฝีมือ อื่น ๆ

อัตราเวลาเรียนชั้นประถมศึกษา (หญิง)

กำหนดไว้พอให้เป็นทางสำหรับให้ผ่อนผันสั้นยาวได้
ด้วยได้อนุญาตของเจ้าพนักงาน

วิชา	จำนวนชั่วโมงที่ ต้อง เรียนใน รวม อัตราที่ ดังนี้		
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓
จรรยา	๑.๐๐	๑.๓๐	๑.๓๐
ภาษาไทย	๘.๓๐	๘.๐๐	๘.๐๐
เลข	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐
ความรู้ เรื่อง เมืองไทย	๓.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐
การ รักษาตัว	๑.๓๐	๑.๓๐	๒.๐๐
วาด เขียน	๑.๑๕	๑.๑๕	๒.๐๐
วิชาวิสามัญ	๓.๔๕	๓.๔๕	๔.๓๐
รวม เวลา	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐

สวด คำนมัสการ สรรเสริญ พระ บารมี ประชุม สังฆม
 ฆับริช และ คนตรี วิทยาศาสตร์ กับ ส่วน ของวิชาลูกเสือ
 เช่น หักแถว และ คัด คนใช้เวลา นอก อัตร

ในโรงเรียน ที่ จัด อย่าง สดุดึกษา ต้อง จัดให้ นักเรียน ได้
 ความรู้ เต็ม ตาม หลัก สูตร ตาม เพศ วิชา อย่าง เดียว กัน แต่
 เวลา เรียน ที่ กำหนดให้ ไม่ เท่า กัน อย่างไร ที่ เป็น กลาง หรือ
 จะ แตก ต่าง กัน ไม่ได้ ก็ ให้ เรียน รวม กัน ส่วน ที่ จะ มาก น้อย
 กว่า กัน ได้ หรือ ควร ให้ แตก ต่าง กัน บ้าง เอา ไว้ สอน ใน
 เวลา ที่ เหลือ เช่น ภาษา ไทย เวลา ที่ กำหนดให้ นักเรียน ชาย
 มากกว่า ที่ กำหนดให้ นักเรียน สตรี วิชา ที่ จะ ให้ นักเรียน ชาย
 เรียน มากกว่า นักเรียน สตรี ได้ ก็ คือ คัด เขียน ตาม คำบอก
 และ แต่ง ซึ่ง ไม่ จำเป็น ต้อง จัด บทเรียน ให้ ติด ต่อ กัน เช่น ลำดับ ไป

วิชา วรรณคดี สำหรับ สตรี ปี ที่ ๓ มากกว่า สำหรับ ชาย อยู่
 ๓๐ นาที ก็ เลือก หัวข้อ ที่ เกี่ยว แก่ สตรี โดย ฉะเพาะ มา สอน ใน
 เวลา นั้น

